

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра обліку та аудиту

Глазкова Дар'я Сергіївна

УДК 657.4

Реферат

кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

**ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ В
ДЕРЖАВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «ДОСЛІДНЕ ГОСПОДАРСТВО І «КРАСНОГРАДСЬКЕ»
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ ІНСТИТУТУ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ» КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Харків – 2020

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук,
доцент,
Луценко Олена Анатоліївна,
доцент кафедри обліку та
аудиту

Захист відбудеться на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми полягає в тому, що належне формування облікової політики є одним з найважливіших завдань, що стоять перед керівництвом і бухгалтерією підприємства. Обрана облікова політика робить суттєвий вплив на величину показників собівартості продукції, прибутку, податків на прибуток, показників фінансового стану організації. Недостатня увага до її формування, як найважливішого елементу системи бухгалтерського обліку, призводить до негативних наслідків. Суперечливість і непослідовність облікового процесу, неповне відображення об'єктів обліку та недостатнє обґрунтування способів його ведення, відсутність впорядкованого документообігу тягнуть за собою спотворення бухгалтерської звітності і не можуть служити джерелом достовірної та надійної інформації про показники діяльності організації. Оскільки кожна організація самостійно формує свою облікову політику, вона повинна уважно і серйозно підійти до цього процесу, враховуючи всі необхідні нормативні акти і не забувати про все більший вплив міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями дослідження визначення суті та порядку формування облікової політики, її основних принципів та методів займалися такі відомі фахівці в галузі бухгалтерського обліку та економіки як: ТГ. Маренич, Бутинець Ф.Ф., М., Голов С.Ф., Загородній А.Г., Левочок М.Т., Партин Г.О. Поливана Л.А., Кулик В.А. та ін.

У працях цих вчених розкриваються проблеми формування облікової політики, основних аспектів її реалізації в практичній діяльності підприємства. Однак, щодо деяких питань, існують різні думки науковців, які, на наш погляд, свідчать про те, що ці проблеми ще не досить вивчені і потребують подальших досліджень. Наявність невирішених питань щодо формування облікової політики від потреб управління підприємствами обумовлюють необхідність наукового обґрунтування і розробки теоретико-практичних рекомендацій щодо управлінської ролі бухгалтерського обліку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами. Кваліфікаційна магістерська робота здійснювалась відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені П.Василенка за темою: «Формування напрямів та механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва в умовах глобалізації», державний реєстраційний номер 0116U007411, згідно якої автором виконано опрацювання заходів з формування облікової політики на сільськогосподарських підприємствах.

Метою дипломної магістерської роботи є дослідження особливостей формування облікової політики та розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо її удосконалення в ДП ДГ «Красноградське» Державної установи Інституту зернових культур Національної Академії аграрних наук України Красноградського району Харківської області.

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних завдань:

- розкрити теоретичні аспекти формування облікової політики;
- дослідити сутність терміну «облікова політика» і охарактеризувати складові облікової політики;
- визначити принципи формування облікової політики;
- охарактеризувати організаційно-технічні і методичні складові облікової політики;
- розкрити облікові оцінки та їх використання;
- проаналізувати основні показники фінансового стану в ДП ДГ «Красноградське» Державної установи Інституту зернових культур Національної Академії аграрних наук України Красноградського району Харківської області.
- дослідити організацію ведення бухгалтерського обліку на підприємстві
- розкрити методичні складові облікової політики підприємства щодо активів, витрат і пасивів в ДП ДГ «Красноградське» Державної установи Інституту зернових культур Національної Академії аграрних наук України Красноградського району Харківської області.
- охарактеризувати організаційну побудову і методику ведення управлінського обліку на підприємстві;
- розробити рекомендації щодо удосконалення формування облікової політики в ДП ДГ «Красноградське» Державної установи Інституту зернових культур Національної Академії аграрних наук України Красноградського району Харківської області.

Об'єктом дослідження є операції формування облікової політики підприємства в сільськогосподарських підприємствах.

Предметом дослідження є облікова політика підприємства. є теоретичні, методичні й організаційні аспекти ведення обліку та проведення аудиту розрахунків з покупцями і замовниками.

Методи дослідження включають абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення і формулювання висновків, монографічний – при ретельному обстеженні дослідного підприємства, порівнянь і зіставлень – при формуванні облікової політики й використанні облікових оцінок, графічний і табличний – для наочного подання даних та інформації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в уточненні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій з формування облікової політики на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Інформаційною базою, що використана при виконанні дослідження, стали: чинні нормативні і законодавчі акти України, матеріали періодичних видань, дані фінансової, статистичної та бухгалтерської звітності підприємства за 2017-2019 роки, дані первинного, синтетичного та аналітичного обліку ДП ДГ «Красноградське» Державної установи Інституту зернових культур Національної Академії аграрних наук України Красноградського району Харківської області.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в уточненні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій з формування облікової політики на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані теоретичні узагальнення й практичні рекомендації щодо удосконалення формування облікової політики можуть бути використані на сільськогосподарських підприємствах.

Особистий внесок здобувача. Результати дослідження, що становлять наукову новизну, теоретичні обґрунтування, практичні розробки, висновки та пропозиції одержані автором самостійно на основі аналізу практичних і теоретичних матеріалів.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень доповідались і обговорювались на II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (м.Харків, 2020 р.); у Віснику СНТ БМ №2,(м.Харків, 2020р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано наукових праць обсягом 0,5 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ (КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ) МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У *першому розділі* «Теоретичні аспекти формування облікової політики » розглянуто: визначення, визнання та складові облікової політики, принципи формування облікової політики, організаційно-технічні та методичні складові облікової політики, облікові оцінки та їх використання.

У *другому розділі* «Зміст облікової політики підприємства» розкрито: організаційно-економічну характеристику підприємства; організацію ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, методичні складові облікової політики підприємства щодо активів, витрат і пасивів, організаційну побудову і методику ведення управлінського обліку на підприємстві.

У *третьому розділі* «Удосконалення формування облікової політики на підприємстві» розглянуто: основні напрями удосконалення обліку та контролю формування облікової політики, удосконалення формування облікової політики на підприємстві, особливості формування облікової політики при використанні комп'ютерної системи обробки інформації.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній магістерській роботі здійснено теоретичне узагальнення аспектів формування облікової політики досліджуваного підприємства та запропоновано напрями удосконалення обліку і контролю. За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. Обґрунтовано, що облікова політика повинна формуватися від потреби управління, в іншому випадку її цінність знижується і облікова інформація не відповідатиме поставленим вимогам, а отже рішення, прийняте на її основі неефективне. Запропонований і розроблений управлінський рівень, який повинний бути первинним у формуванні облікової політики забезпечить ефективність функціонування не тільки системи бухгалтерського обліку, а й підприємства загалом.

2. Обґрунтовано підходи до формування облікової політики, які повинні включати такі етапи: постановка мети та визначення завдань облікової політики; вибір суб'єкта; дослідження складу і характеру впливу факторів формування облікової політики; вибір і обґрунтування принципів побудови, визначення об'єктів; вибір та розробка елементів за об'єктами; дослідження впливу варіантів на показники фінансово-господарської діяльності підприємства.; документальне оформлення і затвердження облікової політики; розкриття сформованої облікової політики; внесення змін і документальне оформлення; впровадження обраної облікової політики та контроль за її виконанням.

Розроблені етапи сприятимуть упорядкуванню системи бухгалтерського обліку на підприємстві; зменшать трудомісткість облікової роботи; усунуть розбіжності у нормативних документах з питань бухгалтерського обліку, оподаткування тощо; і дозволять здійснювати ефективне управління фінансово-господарською діяльністю підприємства та своєчасно формувати стратегію його розвитку на майбутнє.

4. Виявлено, що у жодному нормативному документі, які регулюють бухгалтерський облік, не регламентовано поняття «оцінка». З метою забезпечення уніфікованого розуміння поняття «оцінка» пропонується включити це поняття до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» у такій редакції: «оцінка» - це елемент методу бухгалтерського обліку, який виражає вартість об'єктів бухгалтерського обліку, процесів та явищ, що виникають на підприємстві у грошовому вимірнику або відображення думки про цінність об'єкта, що здійснюється суб'єктом оцінки, який має відповідні повноваження та рівень компетенції.

5. Встановлено, що в найбільшій мірі потребам ринкової економіки відповідає метод оцінки за справедливою вартістю яке зустрічається практично у всіх визначеннях активів і застосування якої стало можливим в результаті гармонізації бухгалтерського обліку в Україні з міжнародними стандартами фінансової звітності, окрім бюджетних установ і організацій. Запропоновано систематично визначати справедливу вартість основних засобів та іншого майна шляхом проведення їх періодичної переоцінки.

6. Оцінюючи динаміку ефективності виробничо-господарської діяльності Дослідне господарство «Красноградське» Інституту зернового господарства» доходимо таких висновків: розвивається галузь рослинництва, питома вага якої складає у середньому – 80% і тваринництва – 20%. Найбільшу питому вагу упродовж періоду, що аналізується у рослинництві займають серед зернових культур – озима пшениця, ячмінь, горох і кукурудза на зерно, а технічних – соняшник і соя, в галузі тваринництва – молоко і вирощування ВРХ. ДП ДГ «Красноградське» є підприємством із молочно-зерновим напрямком спеціалізації. Обсяг валової продукції в 2019р. незначно збільшився порівняно з 2017р. на 2,9%, і складає в поточних цінах 5428 тис. грн. Обсяг зменшився на 4,6% за цей же період. В 2019р. середньорічна чисельність працівників зменшилась на 6,5%. Підприємство було прибутковим, хоча рентабельність його діяльності зменшилась в 1,5 рази з 8, 5% у 2017 до 5% у 2019р.

7. На підприємстві показники поточної і швидкої ліквідності значно перевищують рекомендовані нормативи. Стосовно показників абсолютної ліквідності та співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, то вони значно відстають від рекомендованих значень. На протязі дослідного періоду підприємство мало абсолютну фінансову стійкість і платоспроможність. Запаси і витрати підприємства покриваються як власними оборотними

коштами. Підприємство за досліджуваний період не залучало довгострокових та короткострокових кредитів, втім воно має довгострокові відстрочені податкові активи, що дає змогу наростити надлишок нормальних джерел покриття запасів та витрат у 2019 р. порівняно з попередніми 2017-2018 роками. Показники ділової активності підприємства свідчать про позитивні зміни у його роботі протягом дослідного періоду. Спостерігається позитивна тенденція зміни показників рентабельності реалізації продукції та операційної діяльності.

8. ДП ДГ «Красноградське» Державної установи Інституту зернових культур Національної академії аграрних наук України є фінансово незалежним та стабільним і спроможне формувати в необхідному співвідношенні основні фонди, придбавати добрива, корми та інші матеріальні цінності. Має резерви для покращення фінансового стану і економічних показників.

9. Бухгалтерський облік в ДП ДГ «Красноградське» ведеться бухгалтерською службою із 5 чоловік на чолі з головним бухгалтером Загубою О.В. На підприємстві затверджено положення про облікову політику, робочий план рахунків, графік документообігу. Застосовується журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку. На підприємстві затверджено Наказ про облікову політику, робочий план рахунків, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, графік документообігу.

10. Встановлено, що аудит облікової політики з метою управлінського обліку – перевірка розроблених і затверджених в організації системи внутрішніх положень та стандартів, що регламентують інтеграцію бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, підвищення достовірності, прозорості, корисності всіх видів звітності, надання релевантної фінансової та нефінансової інформації керівництву. З цією метою алгоритм формування облікової політики повинен відповідати загальній стратегії підприємства та його основним цілям. Запропонована методика формування і реалізації облікової політики дозволить аудиторі ідентифікувати об'єкти аудиту за допомогою визначення генеральної стратегії підприємства.

11. З'ясовано, що переплена система обліку передбачає окреме ведення рахунків фінансового і управлінського обліку, виключаючи кореспонденцію між ними, але це не виключає небажання або неможливість здійснювати два автономних обліки на одному підприємстві.

Стверджується, що виділення окремої автономної гілки з 23 рахунку «Виробництво» дозволить по кредиту Готову продукцію обліковувати по бюджетній собівартості, а не по справедливій. Замикати таку автономну гілку має рахунок «прибутки або збитки». Отже при мінімальних додаткових затратах ми спроможні забезпечити керівництву підприємства необхідною інформацією для прийняття оперативних управлінських рішень.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

1.Юрченко Т.М., Глазкова Д.С., Стренадко В.Р. Напрями удосконалення організації бухгалтерського обліку в Україні / Т.М. Юрченко, Глазкова Д.С., Стренадко В.Р. // Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка 30 жовтня 2020 року / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ.-Х.: Стильна типографія, 2020.– с.13-16.

2. Глазкова Д. С., Сідельнікова А. В., Кізіченко В. О. Проблеми інвентаризації безготівкових розрахунків / Д.С. Глазкова, А.В.Сідельнікова, В.О. Кізіченко // Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка 30 жовтня 2020 року /редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ.-Х.: Стильна типографія, 2020.– с.156-160.

3.Юрченко Т.М., Глазкова Д.С., Сідельнікова А.В. Облікова політика та її вплив на ефективність прийняття управлінських рішень / Т.М.Юрченко, Д.С.Глазкова, А.В. Сідельнікова // Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. – Харків: ХНТУСГ, 2020. – Вип. 2. – с.60-63.

АНОТАЦІЯ

Глазкова Д.С. Формування облікової політики підприємства та напрями її удосконалення

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020.

Актуальність. Належне формування облікової політики є одним з найважливіших завдань, що стоять перед керівництвом і бухгалтерією підприємства. Недостатня увага до її формування, як найважливішого елементу системи бухгалтерського обліку, призводить до негативних наслідків. Суперечливість і непослідовність облікового процесу, неповне відображення об'єктів обліку та недостатнє обґрунтування способів його ведення, відсутність впорядкованого документообігу тягнуть за собою спотворення бухгалтерської звітності і не можуть служити джерелом достовірної та надійної інформації про показники діяльності організації. Оскільки кожна організація самостійно формує свою облікову політику, вона повинна уважно і серйозно підійти до цього процесу, враховуючи всі необхідні нормативні акти і не забувати про все більший вплив міжнародних стандартів.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є розробка рекомендацій щодо вдосконалення формування облікової політики на підприємстві шляхом узагальнення теоретичних та оцінки практичних аспектів обраної тематики.

В кваліфікаційній магістерській роботі автором досліджено основи формування облікової політики діяльності підприємства. Досліджено зміст облікової політики підприємстві.

Запропоновано теоретичні положення та практичні рекомендації з удосконалення формування облікової політики на підприємстві, що сприятиме упорядкуванню системи бухгалтерського обліку на підприємстві; зменшить трудомісткість облікової роботи і надасть можливість ефективно управляти фінансово-господарською діяльністю підприємства та підвищити економічну ефективність виробництва.

Ключові слова: організація бухгалтерського обліку, облікова політика, контроль.

ANNOTATION

Glazkova DS Formation of the accounting policy of the enterprise and directions of its improvement

Qualification work for the degree of "Master" in the specialty 071 "Accounting and Taxation". - Petro Vasylenko Kharkiv National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

Topicality. Proper formation of accounting policies is one of the most important tasks facing the management and accounting of the enterprise. Insufficient attention to its formation, as the most important element of the accounting system, leads to negative consequences. Contradictions and inconsistencies in the accounting process, incomplete reflection of the objects of accounting and insufficient justification of its methods, lack of orderly paperwork lead to distortions in accounting and can not serve as a source of reliable and reliable information about the performance of the organization. As each organization independently forms its own accounting policy, it must carefully and seriously approach this process, taking into account all the necessary regulations and do not forget about the growing influence of international standards.

The purpose of the master's qualification work is to develop recommendations for improving the formation of accounting policies in the enterprise by summarizing the theoretical and practical aspects of the selected topic.

In the qualification master's work the author investigates the basics of forming the accounting policy of the enterprise. The content of the accounting policy of the enterprise is investigated.

Theoretical provisions and practical recommendations for improving the formation of accounting policy at the enterprise, which will help streamline the accounting system at the enterprise; reduce the complexity of accounting work and provide an opportunity to effectively manage the financial and economic activities of the enterprise and increase the economic efficiency of production.

Key words: accounting organization, accounting policy, control.

Комп'ютерний набір і верстка
Д.С. Глазкова

Підп. до друку __.__.2020. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим. Замовлення № _____

Надруковано в КП «Міська друкарня» 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.